

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp – HE 90/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 90/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Perustuslakivaliokunta (PeVM 4/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää valtion virkamieslain mukaisen karensikorvauksen tason asianmukaisuutta ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan kannanotot perustellusta korvauksen tasosta ja ryhtyy tämän perusteella tarvittaviin lainvalmistelutoimiin.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on suojata yleistä etua ja luottamusta hallitusvallan käyttöön rajoittamalla määräajaksi tässä laissa säädetyin edellytyksin valtioneuvoston jäsenen oikeutta siirtyä toimikautensa päätyttyä muihin tehtäviin.

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan valtioneuvoston jäsenenä toimivaan henkilöön. Lakia sovelletaan myös valtioneuvoston jäsenyydestä vapautettuun henkilöön 12 kuukautta sen jälkeen, kun tasavallan presidentti on myöntänyt hänelle eron valtioneuvoston jäsenen tehtävästä.

3 §

Velvollisuus ilmoittaa uuteen tehtävään siirtymisestä

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvan henkilön on annettava ilmoitus aikomuksestaan valtioneuvoston jäsenyyden päätyttyä:

1) siirtyä sellaisen työnantajan palvelukseen, joka ei ole valtio, hyvinvointialue, hyvinvointiyhtymä, kunta, kuntayhtymä, itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettu yliopisto, puoluelain (10/1969) 1 §:ssä tarkoitettu puolue, Euroopan unioni tai sellainen kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen toimielin, jonka toimintaan Suomi jäsenvaltiona osallistuu;

2) ottaa vastaan hallituksen, hallintoneuvoston, johtoryhmän tai vastaavan toimielimen jäsenyys tai näihin rinnastuva muu vastuullinen tehtävä tai toimi valtion liikelaitoksessa taikka yksityisoikeudellisessa yhteisössä, säätiössä, yhdistyksessä tai muussa yksityisoikeudellisessa oikeushenkilössä;

3) aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai muu vastaava toiminta;

4) jatkaa sellaista 1—3 kohdassa tarkoitettua palvelusta, tehtävää, toimea tai toimintaa, jonka hoitamisesta hän on valtioneuvoston jäsenenä pidättäytynyt.

Ilmoitus annetaan karenssilautakunnalle. Karenssilautakunnasta säädetään 9 §:ssä.

Ilmoitusta ei ole kuitenkaan tarpeen antaa, jos 1 momentissa tarkoitettun palveluksen, tehtävän, toimen tai toiminnan (*uusi tehtävä*) luonteen perusteella on selvää, etteivät uudessa tehtävässä aloittamisen ajankohtaa koskevan rajoitusajan (*karenssi*) määräämisen 6 §:ssä säädetty edellytykset täyty.

Ilmoitusvelvollisuus koskee uuden tehtävän vastaanottamista tai aloittamista valtioneuvoston jäsenenä tai valtioneuvoston jäsenyyden päättymistä välittömästi seuraavan 12 kuukauden aikana. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös tilanteita, joissa henkilö aikoo ottaa vastaan tai aloittaa uuden tehtävän aiemmin ilmoittamansa lisäksi tai joissa aiemmin ilmoitetun uuden tehtävän sisältö muuttuu olennaisella tavalla.

Ilmoitus on annettava hyvissä ajoin ennen uuteen tehtävään siirtymistä tai sen sisällön muuttumista olennaisella tavalla.

4 §

Ilmoituksen sisältö

Ilmoituksen tulee sisältää asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot sekä tieto 3 §:n 1 momentissa tarkoitettusta tahosta, jolle uusi tehtävä suoritetaan, taikka uuden tehtävän tarkoittaman elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen aloittamisesta. Ilmoituksen tulee lisäksi

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

sisältää selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän pääasiallisesta sisällöstä ja suhteesta niiden toimialojen asioihin, joista ilmoituksen antaja on valtioneuvoston jäsenenä vastannut tai joiden käsittelyyn hän on valtioneuvoston jäsenenä muutoin ilmoituksen käsittelyn kannalta olennaisella tavalla osallistunut.

5 §

Karenssin määräämistä koskevan asian vireilletulo, karenssilautakunnan päätös ja uuteen tehtävään siirtymisen rajoitukset

Karenssin määräämistä koskeva asia tulee vireille, kun tämän lain soveltamisalaan kuuluvan henkilön 3 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on saapunut karenssilautakunnalle.

Karenssilautakunta arvioi ilmoituksen saatuaan karenssin määräämiselle 6 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymistä, ja se voi edellytysten täytyessä määrätä ilmoituksen antajalle karenssin. Jos karenssilautakunta ei katso karenssin määräämisen edellytysten täytyvän, sen on päätöksellään vahvistettava, ettei ilmoituksen kohteena olevaan uuteen tehtävään siirtymiselle ole tässä laissa tarkoitettuja rajoituksia.

Karenssilautakunnan on käsiteltävä ilmoitus kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus ja sen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot on toimitettu lautakunnalle.

Ilmoituksen antaja ei saa aloittaa ilmoituksensa kohteena olevaa uutta tehtävää karenssilautakunnan käsittelyn kuluessa eikä karenssin sisältävässä päätöksessä hänelle määrätyn karenssin aikana.

Sen lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 44 §:ssä säädetään, karenssilautakunnan päätöksessä on todettava, että ilmoituksen antajalla on oikeus 8 §:ssä säädettyyn korvaukseen päätöksessä määrätyn karenssin ajalta.

6 §

Karenssin määräämisen edellytykset

Karenssin määrääminen edellyttää, että:

1) ilmoituksen antajalla on tai on ollut valtioneuvoston jäsenenä toimiessaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa tehtävässä omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi; tai

2) uuteen tehtävään siirtymisen voidaan muusta kuin 1 kohdassa tarkoitettusta erityisestä syystä katsoa johtavan eturistiriitaan valtioneuvoston jäsenenä toimimiseen nähden.

Karenssin määräämisen edellytyksenä on lisäksi, että uuteen tehtävään siirtymisen voidaan katsoa selvästi vaarantavan luottamusta hallitusvallan käyttöön.

Jos tietojen hyväksikäytön, vahingon aiheuttamisen tai muun eturistiriidan mahdollisuus voidaan välttää rajoittamalla ilmoituksen kohteena olevan uuden tehtävän laajuutta, karenssi tulee rajata laajuudeltaan sitä vastaavaksi.

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

7 §

Karenssin kesto

Karenssi voidaan määrätä alkavaksi aikaisintaan siitä, kun ilmoituksen antajalle on myönnetty ero valtioneuvoston jäsenen tehtävästä, ja se on määrättävä päättyään viimeistään 12 kuukauden kuluttua eron myöntämisestä.

Karenssia ei saa määrätä kestoiltaan pitemmäksi kuin se on tämän lain tavoitteen saavuttamiseksi välttämätöntä.

8 §

Korvaus karenssin ajalta

Sillä, jolle karenssi on määrätty, on oikeus valtion varoista maksettavaan korvaukseen karenssin ajalta. Karenssin ajalta maksettava korvaus vastaa suuruudeltaan 60 prosenttia valtioneuvoston jäsenelle maksettavasta palkkiosta. Karenssin aikana kansanedustajana toimivalle ei kuitenkaan makseta korvausta siltä ajalta, jolta hänelle maksetaan edustajanpalkkiota. Henkilön korvauksen perusteena olevana aikana työstään, tehtävästään, palveluksestaan tai yritystoiminnastaan saama korvaus vähennetään karenssin ajalta maksettavan korvauksen määrästä, jollei kyse ole kokouspalkkiosta, hallintoelimen jäsenyydestä saadusta palkkiosta tai muusta niihin verravasta vähäisenä pidettävästä palkkiosta.

Karenssilautakunta myöntää 1 momentissa tarkoitetun korvauksen saatuaan korvauksen maksamiseksi tarpeelliset tiedot. Pyyntö tietojen antamiseksi on esitettävä samanaikaisesti karenssin sisältävän päätöksen kanssa. Karenssilautakunnan määräämän korvauksen täytäntöönpanosta vastaa valtioneuvoston kanslia.

9 §

Karenssilautakunta

Tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten valtioneuvoston kanslian yhteydessä on toiminnassaan riippumaton ja itsenäinen karenssilautakunta.

10 §

Karenssilautakunnan asettaminen ja kokoonpano

Valtioneuvosto asettaa karenssilautakunnan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Karenssilautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä enintään neljä muuta jäsentä. Puheenjohtajalla ja muilla jäsenillä tulee olla lautakunnan tehtävien asianmukaisen hoitamisen edellyttämä oikeudellinen ja muu asiantuntemus. Lautakunnassa tulee olla lisäksi asiantuntemusta valtioneuvoston toiminnasta.

Valtioneuvoston kanslia nimeää karenssilautakunnalle sen toiminnan kannalta tarvittavan määrän valtioneuvoston kansliaan tai muuhun ministeriöön virkasuhteessa olevia sihteereitä. Sihteereillä tulee olla lautakunnan tehtävien asianmukaisen hoitamisen edellyttämä oikeudellinen

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

ja muu asiantuntemus ja perehtyneisyys. Valtioneuvoston kanslia voi lisäksi nimetä karenssilautakunnalle pysyviä asiantuntijoita.

Jos puheenjohtaja tai muu jäsen eroaa kesken toimikauden tai on pysyvästi estynyt osallistumasta lautakunnan toimintaan, valtioneuvoston kanslia nimeää jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden puheenjohtajan tai lautakunnan toiminnan edellyttämän muun jäsenen.

Lautakunnan jäsenille maksetaan tehtävien hoitamisesta palkkio. Valtioneuvoston kanslia vahvistaa palkkion määrän.

11 §

Karenssilautakunnan päätösvaltaisuus

Karenssilautakunnan kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Karenssilautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kaksi muuta lautakunnan jäsentä osallistuu käsittelyyn.

12 §

Asioiden käsittely karenssilautakunnassa

Karenssilautakunta voi tehtävässään kuulla asiantuntijoita.

Karenssilautakunta tekee päätöksensä sihteerin esittelystä. Karenssilautakunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan ääni.

Karenssilautakunnan päätökset allekirjoittaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja ja varmentaa sihteerin.

Karenssilautakunta voi vahvistaa itselleen työjärjestyksen sisäisen toimintansa ja hallintonsa järjestämisestä.

13 §

Asiakirjan julkiseksi tulon ajankohtaa koskeva poikkeus

Poiketen siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 6 ja 7 §:ssä säädetään, valtioneuvoston jäsenen tekemä 3 §:ssä tarkoitettu ilmoitus sekä karenssilautakunnan tällaisen ilmoituksen johdosta tekemät 14 §:ssä tarkoitettut selvityspyynnöt ja niiden perusteella saadut tiedot tulevat julkisiksi vasta päivästä, jolloin karenssilautakunta on antanut ilmoituksen johdosta päätöksensä tai ilmoituksen antajalle on myönnetty ero valtioneuvoston jäsenen tehtävästä, riippuen siitä, kumpi näistä päivämääristä on ensimmäinen.

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

14 §

Karenssilautakunnan tiedonsaantioikeus

Karenssilautakunnalla on salassapitosäännösten, liikesalaisuuden tai muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus pyynnöstä saada asian ratkaisemiseksi ja korvauksen maksamiseksi välttämättömät tiedot:

1) ilmoituksen antajalta ja siltä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulta taholta, jolle uusi tehtävä suoritetaan ilmoituksen kohteena olevasta uudesta tehtävästä;

2) ilmoituksen antajalta ja 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun työstä, tehtävästä, palveluksesta tai yritystoiminnasta saatavan korvauksen maksajalta tästä korvauksesta.

Karenssilautakunnalla on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada ministeriöiltä asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot ilmoituksen antajan pääsystä valtioneuvoston jäsenenä toimiessaan salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon.

15 §

Velvollisuus ilmoittaa olosuhteiden muutoksista ja korvauksen takaisinperintä

Sen, jolle karenssi on määrätty, on viipymättä ilmoitettava karenssilautakunnalle sellaisista olosuhteista tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen.

Jos karenssin ajalta on maksettu 8 §:ssä tarkoitettua korvausta aiheettomasti tai liikaa, karenssilautakunta voi määrätä korvauksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun korvauksen tai sen osan takaisinperittäväksi. Karenssilautakunta voi jättää korvauksen tai sen osan takaisin perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta tai perittävä määrä on vähäinen. Takaisinperintään ei saa ryhtyä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut korvauksen maksamisesta.

Takaisinperittäväälle määrälle on maksettava korvauksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättyinä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävä määrä ei makseta viimeistään karenssilautakunnan asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan. Valtioneuvoston kanslia vastaa karenssilautakunnan tekemän takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta.

16 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8, 15 ja 17 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Karenssin sisältävä päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

Karenssia koskevat muutoksenhakuasiat on käsiteltävä kiireellisinä.

17 §

Hyvitys perusteettomasta karensista

Jos karenssilautakunnan määräämä karenssi kumotaan tuomioistuimen päätöksellä kokonaan tai osittain perusteettomana, karenssin sisältäneen päätöksen kohteena olevalla ilmoituksen antajalla on päätöksen saatua lainvoiman oikeus saada perusteettoman karenssin ajalta valtion varoista hyvitys, joka on 30 prosenttia hänelle 8 §:n nojalla määrätystä korvauksesta. Ilmoituksen antajalle maksettua korvausta ei peritä takaisin.

Tuomioistuimen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua päätöksestään valtioneuvoston kanslialle, joka määrää hyvityksen saatuaan ilmoituksen antajalta pyynnöstä sen maksamiseksi tarvittavat tiedot.

18 §

Seuraamusmaksu

Karenssilautakunta voi määrätä seuraamusmaksun valtioneuvoston jäsenyydestä vapautetulle henkilölle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 3 §:n 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa tai rikkoo 5 §:n 4 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla aloittamatta ilmoituksensa kohteena olevaa uutta tehtävää karenssin aikana. Seuraamusmaksu on vähintään 5 000 euroa. Seuraamusmaksu on enintään 30 000 euroa, jos henkilö laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa taikka enintään 60 000 euroa, jos henkilö rikkoo velvollisuutensa olla aloittamatta uutta tehtävää hänelle määrätyn karenssin aikana.

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä henkilölle, jota epäillään samasta laiminlyönnistä tai teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta laiminlyönnistä tai teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos henkilölle on määrätty seuraamusmaksu, samasta laiminlyönnistä tai teosta ei saa tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, ellei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun henkilö on aloittanut uudessa tehtävässä, jota ilmoitusvelvollisuus tai karenssi koskee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksun määräämistä koskeva asia tulee karenssilautakunnassa vireille sen omasta aloitteesta.

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tätä lakia sovelletaan sellaisiin valtioneuvoston jäseniin, joiden toimikausi on alkanut vuonna 2027 toimitettujen säännönmukaisten eduskuntavaalien jälkeen.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 67 kohta, sellaisena kuin se on laissa 447/2026, sekä
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 416/2025, 860/2025, 979/2025, 1080/2025, 1149/2025, 1379/2025, 18/2026, 438/2026, 443/2026 ja / , uusi 68 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

67) poronhoitolain (848/1990) 52 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
68) valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karenssista annetun lain (/) 18 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 99/2026 vp

Helsingissä 15.6.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri